

Centrum Języka i Kultury Polskiej w Świecie
Wydział Polonistyki
Uniwersytet Jagielloński

**NAUCZANIE JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO
DWUSEMESTRALNE STUDIA PODYPLOMOWE**

**HARMONOGRAM ZAJĘĆ
ROK AKADEMICKI 2020/2021
I SEMESTR**

ZJAZDY:

2-3-4 października 2020	4-5-6 grudnia 2020
9-10-11 października 2020	11-12-13 grudnia 2020
23-24-25 października 2020	8-9-10 stycznia 2020
6-7-8 listopada 2020 (zjazd stacjonarny)	22-23-24 stycznia 2020
20-21-22 listopada 2020	

PRAKTYKI listopad 2020

SESJA 29 stycznia – 10 lutego 2020

PRZERWA 11 lutego – 17 lutego 2020

SEMESTRALNA

SESJA 18 lutego – 24 lutego 2020

POPRAWKOWA

ZAJĘCIA:

piątek	sobota	niedziela
16.30 – 18.00	10.00 – 11.30	9.00 – 10.30
18.15 – 19.45	11.45 – 13.15	10.45 – 12.15
	14.30 – 16.00	
	16.15 – 17.45	

I SEMESTR

Lp.	Nazwa przedmiotu	Prowadzący	Forma	Liczba godzin	Forma zaliczenia
1.	Metodyka nauczania podsystemów języka (wymowy, pisowni, gramatyki, słownictwa)	dr hab. A. Seretny, prof. UJ	wykład	15	egzamin
		mgr J. Machowska/ mgr D. Bednarska	ćwiczenia	30	zaliczenie
2.	Gramatyka opisowa języka polskiego jako obcego	dr hab. W. Stefańczyk	wykład	30	egzamin
3.	Planowanie w glottodydaktyce	dr hab. I. Janowska, prof. UJ	konwersatorium	15	egzamin
4.	Kultura w nauczaniu języka polskiego jako obcego	dr T. Czerkies	konwersatorium	15	egzamin
5.	Literatura w nauczaniu języka polskiego jako obcego	dr T. Czerkies	konwersatorium	15	egzamin
6.	Psychologiczne i pedagogiczne podstawy glottodydaktyki	dr A. Prizel-Kania	wykład	15	egzamin
7.	Praktyki dydaktyczne	dr A. Rabiej	-	30	zaliczenie

OPIS ZAJĘĆ

Metodyka nauczania podsystemów języka polskiego jako obcego

Blok wykładów i ćwiczeń poświęcony zarówno zagadnieniom teoretycznym, jak praktycznym związanych z nauczaniem podsystemów języka polskiego, czyli *wymowy, pisowni, słownictwa* oraz *gramatyki*. Poza niezbędną wiedzą teoretyczną, umożliwiającą zrozumienie mechanizmów opanowywania poszczególnych składników kompetencji lingwistycznej, uczestnicy zajęć będą mogli się zapoznać z atrakcyjnymi i dostosowanymi do poziomu zaawansowania uczących się technikami wprowadzania, utrwalania i powtarzania materiału językowego.

Zajęcia praktyczne mają na celu:

- zapoznanie słuchaczy z elementami planowania dydaktycznego na poziomie podsystemów języka;
- wykształcenie umiejętności integracji treści nauczania z zakresu kompetencji lingwistycznej w tok zajęć ukierunkowanych na rozwijanie sprawności językowych.

Gramatyka opisowa języka polskiego jako obcego

Celem zajęć jest zapoznanie słuchaczy z podstawową wiedzą z zakresu językoznawstwa polonistycznego ze szczególnym uwzględnieniem aspektu glottodydaktycznego. Uzyskana wiedza merytoryczna ma z założenia pomagać słuchaczom w wykonywaniu zawodu nauczyciela języka polskiego jako obcego.

Planowanie w glottodydaktyce

Zajęcia mają na celu dostarczenie studentom podstawowych wiadomości na temat różnych metod nauczania/uczenia się języków obcych oraz zasad przygotowania kursu językowego i programu nauczania.

W wyniku kształcenia studenci poznają metody nauczania języków obcych, kontekst ich powstania, podstawy teoretyczne (teorie językoznawcze i psychologiczne) oraz proponowane przez nie rozwiązania praktyczne. Będą mieli także możliwość zapoznania się z zasadami konstruowania programów nauczania języków obcych, planów wynikowych oraz konspektu lekcji. Celem zajęć jest wykształcenie umiejętności planowania na wszystkich poziomach procesu dydaktycznego (od ćwiczeń/zadań po programy nauczania).

Kultura w nauczaniu języka polskiego jako obcego

Celem zajęć z przedmiotu jest nabycie przez studentów umiejętności wykorzystywania treści kulturowych na zajęciach z języka polskiego jako obcego i łączenia ich z nauczaniem sprawności oraz podsystemów. Zajęcia nawiązują również do teorii nauczania kultury, przede wszystkim w zakresie dyskusji na temat istniejących programów. Ćwiczenia prezentują polską kulturę w kontekście interdyscyplinarnym – studenci powinni dostrzegać związki między różnymi dziedzinami sztuki (*korespondencja sztuk*) a nauczaniem języka i stosować je na zajęciach z cudzoziemcami. Założeniem zajęć jest doskonalenie umiejętności spójnego łączenia treści glottodydaktycznych, kulturowych i językowych w ramach zajęć z obcokrajowcami.

Literatura w nauczaniu języka polskiego jako obcego

Celem zajęć jest prezentacja sposobów wykorzystywania tekstu literackiego na lekcjach języka polskiego jako obcego. Część praktyczna służy kształtowaniu umiejętności korzystania z tekstów literackich jako narzędzia w procesie kształcenia sprawności oraz elementów systemu języka polskiego jako obcego. Studenci rozwiną umiejętność oceny przydatności tekstu literackiego pod kątem poziomu biegłości językowej studentów, określania strategii postępowania na zajęciach dydaktycznych oraz prawidłowego definiowania celów kształcenia językowego na kanwie tekstów literackich.

Po zaliczeniu przedmiotu student powinien umieć wykorzystać tekst literacki na zajęciach języka polskiego jako obcego od poziomu A do poziomu C wraz umiejętnym zastosowaniem właściwych strategii dydaktycznych.

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uczestnictwo w wykładach i ćwiczeniach oraz prezentacja scenariusza lekcji z wykorzystaniem tekstu literackiego z właściwie określonymi strategiami i celami kompetencyjnymi. Egzamin końcowy ma formę pisemną.

Psychologiczne i pedagogiczne podstawy glottodydaktyki

Wykłady z zakresu psychologii przyswajania i uczenia się języków obejmują najważniejsze wiadomości dotyczące postaw i działań nauczyciela w pracy ze zróżnicowanymi odbiorcami. Wśród czynników różnicujących uczących się, omówione zostaną takie aspekty wpływające na sposoby przyswajania wiedzy językowej jak: wiek, inteligencja/typ inteligencji, motywacja, style i strategie uczenia się, osobowość i temperament, zdolności oraz postawa.

Szczególne miejsce w cyklu wykładów stanowi zapoznanie słuchaczy z organizacją funkcji językowych w mózgu i sposobami przetwarzania wiedzy przez umysł człowieka. Punktem odniesienia do przedstawianych zagadnień są najnowsze badania z zakresu neurolingwistyki oraz lingwistyki kulturowej. Za nadrzędny cel zajęć należy uznać praktyczne przygotowanie słuchaczy do stosowania założeń kształcenia przyjaznego mózgowi w przyszłej pracy nauczycielskiej. Wykłady kończą się egzaminem pisemnym.

WYKŁADOWCY:

Mgr Dorota Bednarska – polonistka, lektorka języka polskiego jako obcego. W 1993 roku ukończyła filologię polską na Uniwersytecie Jagiellońskim, a w roku 2004 studia podyplomowe *Nauczanie Języka Polskiego jako Obcego*. Od 2004 roku współpracuje z Centrum Języka i Kultury Polskiej w Świecie UJ, ucząc studentów na wszystkich poziomach zaawansowania zarówno na kursach rocznych, semestralnych, jak i w ramach Szkoły Letniej UJ. Od roku 2014 jest kierownikiem obozu językowego dla młodzieży z zagranicy „Lato Odkrywców”, organizowanego w ramach Szkoły Letniej UJ. Od 2015 roku prowadzi ćwiczenia z podsystemów języka dla słuchaczy studiów podyplomowych. Od listopada 2016 roku jest egzaminatorem języka polskiego jako obcego podczas egzaminów certyfikacyjnych. Była członkiem zespołu, który opracował *Programy nauczania języka polskiego jako obcego. Poziomy A1-C2* (2011).

Dr Tamara Czerkies – absolwentka filologii polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz studiów podyplomowych *Nauczanie Języka Polskiego jako Obcego* (2003). Od 2009 roku jest zatrudniona w Katedrze Języka Polskiego Jako Obcego UJ, gdzie prowadzi zajęcia ze studentami przygotowującymi się do zawodu lektora języka polskiego. W latach 2005-2007 pracowała w Uniwersytecie Trinity College w Dublinie nauczając języka i kultury polskiej studentów Wydziału Stosunków Międzynarodowych. W 2011 roku obroniła rozprawę pt. *Tekst literacki w nauczaniu języka polskiego jako obcego* uzyskując stopień doktora nauk humanistycznych. W latach 2014-2016 była zatrudniona na stanowisku *Visiting Profesor* w Departamencie Studiów Polskich Hankyung University of Foreign Studies w Seulu. Jest autorką monografii *Tekst literacki w nauczaniu języka polskiego jako obcego (z elementami pedagogiki dyskursywnej)*, (2012) oraz podręczników pomagających kształcić sprawności językowe z wykorzystaniem literatury polskiej: *Bliżej tekstów* (wydawnictwo HUFSS, 2016) oraz *Literackie lustro kultury* (wydawnictwo Avalon, 2019). Uczestniczy w międzynarodowych konferencjach, publikuje artykuły na temat roli literatury w glottodydaktyce polonistycznej oraz zagadnień związanych z tożsamością kulturową.

Dr hab. Iwona Janowska, prof. UJ – kieruje Katedrą Języka Polskiego jako Obcego na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. W swojej pracy badawczej zajmuje się zastosowaniem podejścia ukierunkowanego na działanie w nauczaniu/uczeniu się języków obcych, planowaniem dydaktycznym oraz rozwijaniem działań językowych. Jest autorką monografii oraz artykułów z zakresu glottodydaktyki i metodyki nauczania języków obcych, programów nauczania oraz zbiorów zadań do nauczania języka francuskiego i języka polskiego jako obcego (*Planowanie lekcji języka obcego* 2010, *Podejście zadaniowe do nauczania i uczenia się języków obcych* 2011, *Programy nauczania języka polskiego jako obcego. Poziomy A1-C2*, 2011, 2016. *Wypowiedź ustna w dydaktyce językowej* 2019). Od 2009 roku pełni funkcję sekretarza Państwowej Komisji ds. Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego.

Mgr Joanna Machowska jest absolwentką filologii polskiej UJ, językoznawcą. Po studiach pracowała w szkole języka angielskiego International House ucząc anglojęzycznych lektorów. Od 1991 roku uczy w Szkole Języka i Kultury Polskiej na kursach letnich, jest również koordynatorem tych kursów. Od 1993 jest związana z Centrum Języka i Kultury Polskiej w Świecie. Od 2001 roku pracowała przy organizacji kursów języka polskiego dla studentów programu Erasmus. Od 2006 roku jest koordynatorem programu Erasmus ds. języka polskiego. W latach 2005-2006 brała udział w pracach nad programami do nauki języka polskiego dla uchodźców z Czeczenii i w szkoleniach wolontariuszy – kandydatów na lektorów. Jest współautorką koncepcji podręcznika do nauki języka polskiego dla Ukraińców. Jest również współautorką ćwiczeń zamieszczonych w Internecie, które stanowią część telewizyjnego programu do nauczania języka polskiego jako obcego *Profesor Smok i przyjaciele*. W 2010 wydała zbiór ćwiczeń do gramatyki dla poziomu A1 *Gramatyka? Dlaczego nie?*, natomiast w 2012 zbiór ćwiczeń dla poziomu A2 *Gramatyka? Ależ tak!*. Jest również współautorką *Programów nauczania języka polskiego jako obcego. Poziomy A1-C2* (2011). Specjalizuje się w nauczaniu gramatyki na poziomach niższych – A1 i A2. Absolwentka studiów podyplomowych *Nauczanie języka polskiego jako obcego i drugiego* oraz *Logopedia* na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie.

Dr Adriana Prizel-Kania – adiunkt w Katedrze Języka Polskiego jako Obcego, doktor nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa, logopeda. Od 2012 roku członek Zespołu Autorów Zadań i Egzaminatorów Państwowej Komisji Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego. Brała udział w realizacji projektów badawczych i edukacyjnych współfinansowanych przez European Commission, MNiSzW oraz MSZ. W roku 2015 została laureatką konkursu MNiSzW dla Wybitnych Młodych Naukowców. Autorka monografii na temat rozwijania sprawności rozumienia ze słuchu, podręczników do nauczania języka polskiego jako obcego oraz artykułów dotyczących metodyki nauczania i testowania sprawności językowych. W centrum jej zainteresowań naukowych znajduje się metodyka nauczania języków obcych z wykorzystaniem wiedzy na temat mózgu oraz lingwistyka kulturowa.

dr Agnieszka Rabiej – doktor nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa. Autorka artykułów naukowych z zakresu dydaktyki języka polskiego jako drugiego/obcego dzieci i dorosłych, programów nauczania oraz serii podręczników do nauki JPJ2: *Lubię polski!* (Kraków 2009, 2010, 2011); *Program nauczania języka polskiego jako języka dziedziczonego* (Kraków 2012); *Programy do nauczania JPJO dla poziomów A1-C2* [współautor] (Kraków 2011); *40 koncepcji dobrych lekcji* [współred.] (Kraków 2011); *Czytam, bo lubię!* [współautor] (Kraków 2016). Wykładowca języka i kultury polskiej w Trinity College w Dublinie (2003-2005). Ekspert MEN w pracach nad podstawą programową dla szkół polskich za granicą (2009). Zastępca dyrektora Szkoły Języka i Kultury Polskiej UJ (2012-2014). Sekretarz studiów podyplomowych dla nauczycieli polonijnych w Londynie, prowadzonych przez UJ i PUNO (2012-2014). Egzaminator podczas egzaminów certyfikatowych z JPJO. Od 2019 roku kierownik studiów podyplomowych *Nauczanie języka polskiego jako obcego*. Jej zainteresowania naukowe dotyczą zagadnień związanych z akwizycją języków oraz dydaktyką dwu- i wielojęzyczności dzieci i dorosłych.

Dr hab. Anna Seretny, prof. UJ – absolwentka filologii angielskiej UJ. Autorka licznych artykułów z zakresu metodyki nauczania języka polskiego jako obcego, monografii *Definicje i definiowanie* (1998) i *Kompetencja leksykalna uczących się języka polskiego jako obcego w świetle badań ilościowych* (2011) oraz podręczników do nauki języka, m.in. *Kto czyta – nie błądzi* (2006), *Per aspera ad astra* (2008), *A co to takiego?* (2003). Wraz z E. Lipińską napisała dwie książki *ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego* (2005) oraz *Między językiem obcym i ojczystym* (2012). Współredagowała m.in. *Z zagadnień dydaktyki języka polskiego jako obcego* (2006), *W poszukiwaniu nowych rozwiązań* (2008). Wielokrotnie wyróżniana nagrodami JM Rektora UJ za działalność naukową (1992, 2005, 2007, 2009, 2012, 2013, 2015). W swojej pracy badawczej zajmuje się badaniami kompetencji leksykalnej uczących się polszczyzny, analizą leksykalnej dostępności tekstów pisanych i mówionych oraz uwarunkowaniami efektywnej inferencji leksykalnej.

Dr hab. Wiesław Tomasz Stefańczyk prof. UJ – jest absolwentem filologii polskiej UJ oraz językoznawczych studiów doktoranckich UJ. Pracował jako lektor języka polskiego na Węgrzech (Pécs, Debreczyn) oraz w Estonii (Tartu, Tallinn). Jest autorem ponad 60 publikacji, w tym sześciu książek: *Język Polonii węgierskiej. Ujęcie typologiczne*, 1995, *Gramatyka opisowa języka polskiego. Lengyel alaktan*, 1996, *Po tamtej stronie Tatr*, 1998 (współautor), *Słownik estońsko-polski*, 2000 (współautor), *Poola keel. Podręcznik języka polskiego dla Estończyków*, 2000 (współautor), *Kategoria rodzaju i przypadku polskiego rzeczownika. Próba synchronicznej analizy morfologicznej*, 2007). W swej działalności naukowej zajmuje się językoznawstwem polonistycznym oraz porównawczym, głównie węgiersko-polskim oraz ugrofińskim.